

Dosarul nr. 2ra-1360/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. E. Badan-Melnic)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai)

ÎNCHEIERE

30 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Grigori Nahmanzon,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Unibank” societate pe acțiuni în proces de lichidare împotriva Societății Comerciale „Uni-Express” Societate cu răspundere limitată, Vladimir Polișciuc, Alexandr Carafizi, Grigori Nahmanzon cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei din 05 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de lichidatorul Băncii Comerciale „Unibank” societate pe acțiuni în proces de lichidare, Iulian Țurcan și a fost casată parțial hotărârea din 26 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 21 mai 2018 BC „Unibank” SA, în proces de lichidare, în persoana lichidatorului Iulian Țurcan a depus cerere de chemare în judecată împotriva SC „Uni-Express” SRL, Vladimir Polișciuc, Alexandr Carafizi, Grigori Nahmanzon prin care a solicitat încasarea în mod solidar a datoriei în sumă de 63996,42 de euro; dobânda în mărime de 21150 de euro; dobânda majorată în sumă de 102324,89 de euro; penalitatea în mărime de 1044,24 de euro; în total suma de 188515,55 de euro și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 01 aprilie 2010 între BC „Unibank” SA și SC „Uni-Express” SRL, a fost semnat Contractul de credit nr. 34/10, în temeiul căruia, banca i-a acordat societății pârâte un credit în sumă de 80000 de euro, cu termenul de rambursare la data de 01 iulie 2010.

A susținut că debitorul SC „Uni-Express” SRL, s-a eschivat de la rambursarea creditului primit, precum și de la plata altor sume aferente creditului, până în prezent neachitând datoria acumulată, astfel încălcând prevederile pct. 2.2, 3.5, 5.1.3 ale contractului de credit menționat și normele de drept material privind executarea obligațiilor.

A relevat reclamantul, că potrivit contractelor de fidejusiune din 01 aprilie 2010, Grigori Nahmanzon, Vladimir Polișciuc și Alexandr Carafizi, în calitate de fidejutori, s-au obligat să achite datoria debitorului conform contractului de credit nr.34/10 din 01 aprilie 2010, nu mai târziu de 10 zile din momentul primirii reclamației de la creditor.

A relatat reclamantul că, potrivit calculului băncii, la data de 24 aprilie 2018, datoria debitorului constituie suma de 188515,55 de euro, dintre care, datoria la credit în sumă de 63996,42 de euro, dobânda în mărime de 21150 de euro, dobânda majorată în sumă de 102324,89 de euro și penalitatea în mărime de 1044,24 de euro.

A susținut, că întru soluționarea litigiului pe cale amiabilă, la data de 19 aprilie 2018, BC „Unibank” SA în proces de lichidare a expediat pârâților reclamația nr.0815/3339, însă care a fost lăsată fără răspuns, motiv din care s-a adresat în instanța de judecată.

Prin hotărârea din 26 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de BC „Unibank” SA în proces de lichidare a fost admisă parțial, a fost încasat în mod solidar din contul pârâților SC „Uni-Express” SRL, Vladimir Polișciuc, Alexandr Carafizi, Grigori Nahmanzon, datoria în sumă de 63996,42 de euro în baza contractului de credit nr. 34/10 din 01 aprilie 2010, contractul de fidejusiune nr. 34/10-8/2-1 din 01 aprilie 2010, contractului de fidejusiune nr. 34/10-8/2-2 din 01 aprilie 2010 și contractul de fidejusiune nr. 34/10-8/2-3 din 01 aprilie 2010, suma de 21150 de euro cu titlu de dobândă contractuală și 1044,24 de euro penalitatea. A fost încasată în mod solidar din contul SC „Uni-Express” SRL, Vladimir Polișciuc, Alexandr Carafizi și Grigori Nahmanzon, în bugetul de stat suma de 50000 de lei cu titlu de plată a taxei de stat.

În motivarea soluției sale, instanța de fond a reținut că, pârâții SC „Uni-Express” SRL, Vladimir Polișciuc, Alexandr Carafizi și Grigori Nahmanzon, nu și-au onorat obligațiunile asumate prin contractul de credit, contractul de fidejusiune fiind încheiat întru garantarea obligațiilor asumate în baza contractului de credit de către Vladimir Polișciuc, Alexandr Carafizi și Grigori Nahmanzon și ținând cont de faptul că, nu a fost stinsă datoria, ultimii nu au binevoit în termenul fixat prin reclamațiile expediate în adresa lor să achite datoria față de Bancă, prin urmare a ajuns la concluzia de a încasa în mod solidar de la pârâți suma datorată în mărime de 63996,42 de euro ce constituie datoria la credit neachitată și suma de 21150 de euro ce constituie dobânda contractuală și o penalitate de 1044,24 de euro.

Totodată, instanța de fond a reținut că dobânda majorată, în sumă de 102324,89 de euro solicitată de partea reclamantă, constituie prin sine o penalitate camuflată, or drept temei de încasare a dobânzii majorate a invocat pct. 4.9 din contractul de credit, concluzionând că instituirea prin același contract două forme de despăgubire în caz de neonorare a obligațiilor contractuale este neîntemeiată și contravine legii, nefiind clară calcularea acesteia, fără un tabel de calcul, iar formularea clauzei contractuale este incertă și imprevizibilă, nefiind clar ce fel de unitate de calcul/evaluare este indicată.

La 20 martie 2019, administratorul autorizat al BC „Unibank” SA în proces de lichidare, Iulian Țurcan, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii primei instanțe, în partea respingerii pretențiilor.

Prin decizia din 05 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de lichidatorul BC „Unibank” SA, în proces de lichidare, Iulian Țurcan, a fost casată parțial hotărârea primei instanțe, în partea respingerii pretențiilor de încasare a dobânzii de întârziere majorate și în această parte a fost pronunțată o nouă hotărâre prin care a fost admisă pretenția BC „Unibank” SA în proces de lichidare cu privire la încasarea în mod solidar a dobânzii de întârziere

majorate și a fost încasat în mod solidar de la SC „Uni-Express” SRL, Vladimir Polișciuc, Alexandr Carafizi și Grigori Nahmanzon în beneficiul BC „Unibank” SA în proces de lichidare dobânda de întârziere majorată în sumă totală de 102324,89 de euro, în monedă națională conform cursului Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii. A fost încasat în beneficiul statului, în mod solidar de la SC „Uni-Express” SRL, Vladimir Polișciuc, Alexandr Carafizi și Grigori Nahmanzon plata taxei de stat în sumă de 37500 de lei. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a aplicat prevederile art. 666, 667 și 668 din Codul Civil, în vigoare la data producerii faptului juridic, și a concluzionat că este greșită soluția instanței de fond privind respingerea pretențiilor referitoare la încasarea dobânzii de întârziere majorată.

În acest context, instanța de apel a reținut că potrivit pct. 4.9.1 din contractul de credit, părțile au stabilit, că, dacă în timp debitorul nu va îndeplini vreo obligațiune a sa de stingere (rambursare) a creditului, inclusiv și sumelor aferente lui, la aceste sume neachitate în termen, procentele vor fi calculate conform dobânzii stabilite în pct. 4.4.1 majorată cu 5 puncte, iar în caz de neachitare a dobânzii pentru folosirea creditului și a sumelor neachitate se va calcula o penalitate în mărime de 0,1% de la aceste sume pentru fiecare zi de întârziere.

La fel, Colegiul instanței de apel a constatat că, argumentul primei instanțe privind faptul că dobânda majorată solicitată de partea reclamantă, constituie prin sine o penalitate camuflată, concluzionând că instituirea prin același contract două forme de despăgubire în caz de neonorare a obligațiilor contractuale este neîntemeiată și contravine legii, nefiind clară calcularea acesteia, fără un tabel de calcul, iar formularea clauzei contractuale este incertă și imprevizibilă, nefiind clar ce fel de unitate de calcul/evaluare este indicată, nu poate fi considerat întemeiat, având în vedere că, nefiind interzis de lege, părțile pot prevedea în contractele lor, clauze contractuale cu condiția ca acestea să fie definite, astfel încât să nu apară dubii la interpretarea corectă a acestora.

Prin urmare, odată ce părțile au definit la pct. 4.9.1 din Contractul de credit, condiții generale, termenul de „dobândă majorată”, prin care se are în vedere dobânda de întârziere calculată și datorată de debitor în caz de neachitare la termen, conform graficului de plăți a ratelor scadente ale creditului, instanța de fond urma să admită și această pretenție și să încaseze plata respectivă din contul părților în beneficiul reclamantului. La acest capitol instanța de apel a specificat și a accentuat că, contractul de credit semnat între BC „Unibank” SA și SC „Uni-Express” SRL nu este unul de adeziune fiind un contract negociat, părțile asumându-și responsabilitatea și obligația de a executa întocmai prevederile acestuia.

Respectiv, Colegiul civil al instanței de apel a atestat că, debitorul SC „Uni-Express” SRL și fidejuserii Vladimir Polișciuc, Alexandr Carafizi, Grigori Nahmanzon au încheiat benevol, după ce au negociat condițiile, contractele de împrumut și fidejusiune, acceptând condițiile acestora și asumându-și, fiecare parte contractantă, obligațiile corespunzătoare.

Instanța de apel a stabilit, că BC „Unibank” SA, în calitate de creditor și-a îndeplinit obligațiile, iar oponentii nu au respectat condițiile contractuale, privind termenele, modul și cuantumul restituirii împrumutului acordat. Urmare a acestui fapt Colegiul instanței de apel a relevat, că banca este îndreptățită, potrivit

prevederilor contractuale și normelor de drept materiale ce reglementează raportul juridic litigios, de a solicita încasarea din contul pârâților/intimați dobânda majorată, aceasta fiind o consecință a neexecutării în termen și în modul convenit a obligației de restituire a împrumutului acordat.

La 29 iulie 2020, Grigori Nahmanzon a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu actele judecătorești contestate, deoarece la încheierea contractului de credit bancar a gajat bunuri care depășesc cu mult suma creditului, iar BC „Unibank” SA a avut posibilitatea reală de a-și asigura stingerea creanțelor prin obținerea și celorlalte bunuri mobile și imobile gajate, pe cale extrajudiciară, ceea ce banca nu a făcut.

A mai menționat că BC „Unibank” SA în proces de lichidare a inițiat procesul judiciar împotriva sa în condițiile în care termenul de prescripție a fost expirat definitiv în data de 01 iulie 2013, pentru ca reclamantul să se adreseze în instanță cu cerere de chemare în judecată abia în anul 2018.

Mai mult, cursul prescripției extinctive nu a fost întrerupt, deoarece încă din a doua jumătate a anului 2010 dînsul ca administrator al societății comerciale nu a dispus efectuare vreunor plăți către intimat, fiind în imposibilitate de a realiza operațiuni bancare. Astfel, a susținut că la data intentării acțiunii civile de către intimat, termenul general de prescripție extintivă era expirat cu desăvîrșire.

A indicat că întru garantarea executării contractului de credit nr. 34/10 din 01 aprilie 2010 au fost încheiate încă 2 contracte de fidejusiune, astfel ca fidejutori mai sunt 2 persoane și anume Anton Aksionov și Ion Godonoga, care nu au fost atrași în prezentul litigiu și nu au calitate de părți, iar audierea acestora în fața instanței ar asigura o soluționare echitabilă a cazului.

Pe lângă toate aceste invocate, instanța de judecată a sesizat oficiul teritorial Chișinău al CNAJGS în vederea acordării asistenței juridice intimatului Vladimir Polișciuc, fiind desemnat avocatul Ion Rusu.

A notat că doar Vladimir Polișciuc a fost asistat de un avocat calificat, ceea ce l-a defavorizat în raport cu alți participanți la proces, fiindu-i încălcat dreptul la o apărare efectivă, or din actele cauzei rezultă că Vladimir Polișciuc la fel, ca și ceilalți pârâți nu a participat nici la o ședință de judecată, dînsul nu a avut nici un fel de comunicare cu persoanele implicate în proces.

Nu în ultimul rând, a menționat că instanțele de judecată i-au încălcat drepturile constituționale și procedurale, în situația în care i-au fost expediate citații la locul de reședință, unde nu locuiește efectiv din anul 2013.

A relevat că, reieșind din prevederile art. 108 alin. (1) CPC, citarea publică nu putea înlocui o citație personală, fiind un procedeu formal, iar eventualele alegații cu privire la respectarea normelor de citare nu poate rezista nici unei critici, în timp ce executorul judecătoresc foarte lesne a găsit calea de a-l contacta și a-l înștiința despre necesitatea prezentării acestuia în biroul executorului.

Prin notificarea din 26 august 2020, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat părților copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Copia recursului expediat în adresa SC „Uni-Express” SRL, Vladimir Polișciuc și Alexandr Carafizi au fost returnate instanței de recurs cu mențiunea „necunoscut”, „nereclamat” și respectiv „plecat”.

La 03 septembrie 2020 intimatul BC „Unibank” SA a recepționat recursul declarat de Grigori Nahmanzon, însă intimatul nu s-a folosit de dreptul de a depune referință.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă că la 05 decembrie 2019 Curtea de Apel Chișinău a emis decizia contestată și la 21 februarie 2020 a fost expediată părților, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Prin urmare, recursul declarat la 29 iulie 2020 de către Grigori Nahmanzon se consideră a fi depus în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Grigori Nahmanzon nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, în sensul dat, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu

se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2010, Meyer vs Germania, 22 martie 2016), însă motivele recursului, invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Grigori Nahmanzon ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Grigori Nahmanzon se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru